

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

- Sv ky. Billow, Anders. Bearbetad av och Erik Bohrn och Armin Tuulse. Sveriges kyrkor, Uppland Band 3. 1953
- Uppl ky Kilström, Bengt Ingmar. Närtuna kyrka, Upplands kyrkor 183, 1980
- ATA Topografiskt arkiv, Riksantikvarieämbetet RAÄ och Kungliga byggnadsstyrelsen K-byrån, KBN

3.2 Kronologisk förteckning Kyrkan

Årtal	Händelse	Källa
Sent 1100-tal - omkring år 1200	Tornets nedre del samt sakristian byggdes.	Sv ky s 159
Omkring år 1300	Långhuset byggdes.	Sv ky s 159
Omkring år 1500	Vapenhuset byggdes och ett äldre smalare kor ersattes med nuvarande kor lika brett och högt som långhuset. Troligen slogs tegelvalv i kyrkan i samband med detta.	Sv ky s 159. Uppl ky s 4
1530	Tornspiran blåste ned.	Sv ky s 165
1570	Kyrkan brann och torntaket rasade. Troligen slogs långhusets valv sönder av tornspiran och nya valv byggdes i långhus och kor efter detta. Över tornet byggdes ett sadeltak.	Sv ky s 162, 165
1675	Sakristians fönster tillkom.	Sv ky s 165
1720-tal	Orgel och bänkar skänktes till kyrkan från Mörby slottskyrka.	Sv ky s 174
1753-1754	Reparation och förändring av murverk. Nya takstolar och tak byggdes och murarna höjdes i samband med detta med 4-6 tegelskift. Fönster förstörades något och eventuellt förändrades även sydportalens utseende vid detta tillfälle. Interiören vitlimmades. Tornet reparerades, bjälkar med ankarslutar sattes in. Sakristian täcktes med ett nytt lägre valv än tidigare. Vapenhusets valv slogs.	Sv ky s 161, 164-165
1762	Orgelläktare byggdes i långhusets bakre del.	Sv ky s 174
1791-1792	Fönster i norra murens mellersta travé togs upp. Väggar vitlimmades interiört. Klockorna flyttades till tornet från en fristående klockstapel, ljudluckor togs upp och tornets huv fick sin nuvarande utformning.	Sv ky s 161, 164
1795-1797	Trägolvlades i sakristian och något år senare belades korets golv med sten. Nytt altare och altarprydnad samt predikstol skaffades, ritade av Thure Wennberg.	Sv ky s 162, 168
1799	Ny bänkinredning byggdes, delar av dessa bänkar finns ännu kvar återanvända som panel på väggar.	Sv ky s 172

1818	Orgel byggdes av P Strandh, Stockholm. Läktaren modifierades för den nya orgeln.	Sv ky s 174
1863- 1864	Invändig restaurering. Golvet i vapenhuset lades om och väggar i kyrkorummet vitlimmades. Tornets huv fick koppartak.	Sv ky s 162, 164
1871	Kyrkan spritputsades utvändigt.	Sv ky s 160
1896	Större restaurering ledd av Johan Laurentz. Fönster av gjutjärn sattes in och fönster i norra långhusmurens västra travé togs upp. Trägolvet lades i långhuset och i sakristian ett betonggolv. Interiören dekorationsmålades. Altare, predikstol och öppna bänkar i nygotik sattes in. Orgeln flyttades till ett podium placerat i torntravén. Valvbågen mot tornet höjdes.	Sv ky s 161, 163- 164, 169- 170, 174
1923	Taken skiffertäcktes.	Sv ky s 163
1931	Tillbyggnad i trä för likbod, redskap mm gjordes kring trappa på tornets norra sida. Denna tillbyggnad ersatte en äldre liknande men större tillbyggnad.	ATA RAÄ dnr 6424/93 och ATA KBN 3150 1930
1949- 1950	Större renovering ledd av Årland Noréen. Altaruppsats från 1797 återställdes. Antikglas sattes in i fönster och altarfönstret med glasmålningar flyttades till nuvarande plats i i korets södra vägg. Tegelgolv lades i sakristian. Kyrkorummets väggar vitlimmades åter, medeltida konsekrationsskors samt mindre fragment av målningar togs dock fram. Nya slutna bänkar sattes in. Snickerier målades. Altaruppsats, predikstol samt panel i torntravén konserverades. Ny dopfont tillkom. Elektrisk uppvärmning installerades. Målning fr 1790-talet föreställande nattvarden återfördes till kyrkan och placerades i altaruppsatsen.	Sv ky s 161-163, 166-172. 174, 189 Samt ATA RAÄ dnr 1507/49 ochdnr 3223/44
1972	Exteriör renovering. Putsytor lagades och avfärgades, tornets portar reparerades, exteriör belysning anordnades och ett nytt skrudskåp i sakristian tillkom.	ATA KBN K354/70
1974	Skiffertaket spikades om.	ATA RAÄ dnr 7886/73
1977	Renovering av orgeln byggd av Strand 1818 utfördes av Åkerman & Lund orgelbyggeri. Trumpet 8' stämman rekonstruerades.	ATA RAÄ dnr 2651/77
1981	Isolering av långhusvinden gjordes.	ATA RAÄ 6450/81
1994	Interiör och exteriör renovering av kyrkan. Interiört avfärgades putsytor, målades fönster, bänkar, orgel och bröstpanel. Golv oljades med alkydolja, Bänkskärmar, altarring, predikstol samt dörrar retuscherades. Exteriört lades skiffertak om, puts lagades och avfärgades, på tornet och socklar togs puts ned helt. Dränering gjordes. Trappanhuset/tillbyggnaden på norrsidan med panel ny panel.	ATA RAÄ dnr 4266/93, 6424 B/93 och K4- 660-92

3.3 Kronologisk förteckning Kyrkogård

Årtal	Händelse	Källa
1726-1728	85 famnar av kyrkogårdsmuren lades, troligen på norra sidan.	Sv ky s 157
1770	Portal till kyrkogårdsingången byggdes.	Sv ky s 157
1787	91 famnar av kyrkogårdsmuren från klockstapeln på västra sidan samt södra och östra sidorna.	Sv ky s 157
1791	Klockstapeln revs.	Sv ky s 157
1805	Västra delen av muren lades utöver vad som tidigare lagts.	Sv ky s 157
1931	Ny öppning i togs upp i nordväst.	Sv ky s 134-135
1972	Stigluckan restaurerades likt kyrkan.	ATA KBN K354/70
1992	Minneslund anlades i norra delen av kyrkogården.	ATA RAÄ dnr 606 B/92
1994	Stigluckan restaurerades likt kyrkan.	ATA RAÄ dnr 4266/93, 6424 B/93 och K4-660-92

3.4 Kronologisk förteckning Bårhus

Årtal	Händelse	Källa
1961	Bårhuset byggdes enligt ritningar av Åke Tengelin omkring 1961.	ATA RAÄ dnr 5658/61